

Παναγιώτης Μαυροειδής

Ο Αμερικανός Πρόεδρος **Τραμπ**, στο πλαίσιο της περιοδείας του στην Νότια και Ανατολική Ασία επισκέφτηκε Ιαπωνία, Νότιο Κορέα και **Βιετνάμ**. Το τελευταίο ήταν και η χώρα που φιλοξένησε τη σύνοδο κορυφής του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας της Ασίας και του Ειρηνικού (APEC), στην πόλη Danang.

Η πόλη είναι γνωστή από τον βρώμικο πόλεμο των ΗΠΑ κατά του Βιετναμέζικου λαού (1955-1975), πού έληξε με **ταπεινωτική ήττα των Αμερικανών** ιμπεριαλιστών. Σε αυτή την πόλη αποβιβάστηκε πρώτη η Ένατη Ταξιαρχία Αμερικανών Πεζοναυτών, ενώ στη διάρκεια τα πολέμου, δοκιμάστηκαν στα περίχωρά της όλα τα φονικά χημικά όπλα των ΗΠΑ, αφανίζοντας χιλιάδες Βιετναμέζους και δηλητηριάζοντας εδάφη και νερά έως και σήμερα.

Δεν μπορεί να μην επισημάνουμε το **θλιβερό κοντράστ εικόνων**:

Στην Ιαπωνία και στην Κορέα, κάποιες έστω λίγες εκατοντάδες ανθρώπων βγήκαν και διαδήλωσαν ενάντια στον Τραμπ και την πολεμική και αντιδραστική στρατηγική που αντιπροσωπεύει.

Αντίθετα, τόσο στην πρωτεύουσα του Βιετνάμ Ανόι όσο και στην Danang οργανώθηκαν πέρα από την επίσημη κρατική υποδοχή και διαδηλώσεις λαϊκής υποστήριξης στον Τράμπ. Μη μπερδεύεστε... Όχι από τους «διαφωνούντες» με το υποτιθέμενο «κομμουνιστικό» καθεστώς. Αυτοί μετρήθηκαν στα δάχτυλα του ενός χεριού.

Protesters hold placards at a rally against U.S. President Donald Trump in Tokyo,

Σε σχετική δημοσκόπηση μεταξύ χωρών της Ασίας, αν συνυπολογιστούν όλοι οι δείκτες, οι Βιετναμέζοι εμφανίζονται οι πλέον συμπαθούντες της πολιτικής Τραμπ με ποσοστό θετικών γνώμων 58%. Το αντίστοιχο ποσοστό στην Ιαπωνία είναι 24% και στη Νότια Κορέα, παρά τη «στήριξη» από τις ΗΠΑ έναντι της Βόρειας Κορέας, μόλις 17%. Ας μη ξεχνούμε επίσης, πως όταν ακόμη και η Μέρκελ και η Μεί δυσκολευόταν, ο πρωθυπουργός του Βιετνάμ ήταν από τους πρώτους αρχηγούς κρατών που επισκεπτόταν τις ΗΠΑ για να συναντήσει τον Τραμπ, τον περυσινό Μάιο. Εκατοντάδες πολυεθνικές καπιταλιστικές επιχειρήσεις εγκαταλείπουν την Κίνα λόγω... αυξανόμενου εργατικού κόστους για να μεταναστεύσουν στο Βιετνάμ (και στην Ινδονησία). Το Βιετνάμ είναι στην τρίτη θέση παγκόσμια με βάση το δείκτη ιδιωτικής, καινοτομικής επιχειρηματικότητας. Πλοία του πολεμικού του στόλου συνδράμουν τον αμερικανικό σε γυμνάσια στη θάλασσα της Νότιας Κίνας ενώ στα λιμάνια του φιλοξενούνται συχνά αεροπλανοφόρα πλοία των ΗΠΑ.

*Japan, November 5, 2017. REUTERS/Kim
Kyung-Hoon*

Δυσάρεστη εικόνα ασφαλώς, αλλά δε πρέπει να μας τρομάζει να κοιτάζουμε την ωμή πραγματικότητα.

Συζητούμε και συχνά διαφωνούμε για την εξέλιξη των καθεστώτων της ΕΣΣΔ και των λοιπών του «υπαρκτού σοσιαλισμού» προς τον καπιταλισμό, συχνά με όρους ανιστορικής νοσταλγίας, αντί να στοχαζόμαστε κριτικά πάνω στις αιτίες της ήττας αυτών των ανολοκλήρων προσπαθειών.

Είναι κάπως παράταιρο την ίδια στιγμή να αποφεύγουμε τη συζήτηση για το ρόλο της Κίνας που αποτελεί πεδίο αναγέννησης ενός παγκόσμιου καπιταλισμού που σαπίζει ή να μη τολμούμε να κοιτάξουμε τη θλιβερή πραγματικότητα της μετατροπής του ηρωικού Βιετνάμ σε οικονομικό και στρατιωτικό εταίρο των θυτών του, των ΗΠΑ, την ίδια στιγμή που αμφότερες οι δύο χώρες κρατούν τα σφυροδρέπανα ψηλά.

Με όλες τους τις διαφορές (και υπάρχουν), οι χώρες του λεγόμενου «υπαρκτού σοσιαλισμού», παρά και ενάντια τόσο στην αρχική επαναστατική δυναμική και τις δυνατότητες που ανέδειξε, όσο και ενάντια στην μαρξιστική κομμουνιστική στόχευση για χειραφέτηση της εργασίας και πλέρια εργατική κοινωνική δημοκρατία, κινήθηκαν με βάση το θανατηφόρο σχήμα **«σοσιαλισμός=κρατική ιδιοκτησία+ μονοκομματική εξουσία+δεσποτισμός στην παραγωγή+αποκλεισμός της εργατικής τάξης από την ελεύθερη πολιτική δραστηριότητα»**.

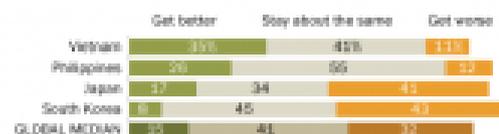
South Korean protesters hold up signs reading "No Trump, No War," during an anti-Trump rally in Seoul on Saturday, ahead of President Trump's visit to South Korea. (Jung Yeon-ge/AP)

Ακόμη και με όλες τις καλές προθέσεις, αυτός ο «σοσιαλισμός της σφυρίχτρας και της επιτήρησης», τελικά διαμόρφωσε ένα τύπο κοινωνικών σχέσεων και πολιτικής ζωής που κάθισαν πάνω στο καλούπι των καπιταλιστικών σχέσεων και του αστικού κράτους που προσωρινά είχαν ανατρέψει, **παίρνοντας τελικά ακριβώς το δικό τους σχήμα** και εσωτερικεύοντας την βαθύτερη εκμεταλλευτική τους ουσία.

Ας μη τα ρίξουμε πάλι στα «όρια του ανθρώπου» ή στην λειψή «άνοδο των παραγωγικών δυνάμεων». Ας σεβαστούμε τους Βιετναμέζους που ταπείνωσαν τρεις ιμπεριαλιστικές αυτοκρατορίες, χωρίς άμεση στήριξη από πουθενά.

People in Asia unsure how relations with U.S. may change during Trump's tenure

Now that Donald Trump is the U.S. president, over the next five years do you think that relations between our country and the U.S. will ... ?

Note: Global medians based on 37 countries.
Source: Spring 2017 Global Attitudes Survey.
Pew Research Center

Είναι κάπως ανακόλουθο από τη μια να δοξάζουμε τις νίκες, αποδίδοντας μάλιστα μυθικές ιδιότητες σε ηγέτες (άρα υποτιμώντας το ρόλο των μαζών και της ταξικής πάλης) και από την άλλη να στεκόμαστε με θεωρητική δειλία απέναντι στις ήττες μας ενθουμούμενοι τότε τον «παλιολαό» που είναι συνηθισμένος δήθεν να ζει στη μετριότητα και την μπαγαποντιά, «ανίκανος» να βαδίσει σύμφωνα με τις κομμουνιστικές στοχεύσεις για μια δίκαιη, ελεύθερη και χωρίς εκμετάλλευση ζωή

Το επιχείρημα στην περίπτωση του Βιετνάμ είναι τυπικό: «Μα αναγκάστηκαν να μπουκ στην τροχιά των ΗΠΑ, διότι για τη χώρα αυτή ο βασικός εθνικός εχθρός παραδοσιακά είναι η Κίνα»

Ας αναλογιστούμε τι τραγικό υποδηλώνει αυτή η «ορθολογική» προσέγγιση. Αν το περί κομμουνισμού σχήμα που εν περιλήψει αναφέρθηκε προηγούμενα, συνοδευτεί με τον **εγκλεισμό τελικά της κομμουνιστικής προοπτικής εντός των εθνικών κρατικών συνόρων**, τότε είναι που ολοκληρωτικά παίρνει οριστικά και αμετάκλητα το σχήμα του αντιπάλου του, δηλαδή αναιρείται απόλυτα. Αν η Κούβα αντέχει περισσότερο και εξακολουθεί ακόμη να εμπνέει παλιές και νέες γενιές (χωρίς να υποτιμούνται σοβαρότατα

προβλήματα), είναι διότι κατά τη γνώμη μας, ακριβώς στα ζητήματα της λαϊκής συμμετοχής στην επαναστατική διαδικασία και του διεθνιστικού της ρόλου, έδωσε πολύ σημαντικά δείγματα γραφής σε διαφορετική και θετική κατεύθυνση.

Με τούτα και με τα άλλα, όσοι και όσες θέλουμε να μιλήσουμε, να στρατευτούμε και να ονειρευτούμε ένα **νέο κομμουνισμό για τη δική μας εποχή**, οφείλουμε να αντιληφθούμε ότι αυτό περνάει μέσα από την ιστορική κριτική εξέταση όλης της εμπειρίας του επαναστατικού (αλλά και αντεπαναστατικού) εικοστού αιώνα.

Για να το πούμε απλά: **Η κομμουνιστική στρατηγική χρειάζεται ριζική επαναθεμελίωση**. Ο μαρξισμός με όλη την ταλαιπωρία του από τις κατά το δοκούν τραγικές ερμηνείες του, εμπλουτισμένος και με σύγχρονες κριτικές προς τον καπιταλισμό θεωρήσεις, παρέχει τα βασικά όπλα σε αυτή την κατεύθυνση. Με την προϋπόθεση βεβαίως ότι δε θα κατανοείται ως υπερϊστορικό δόγμα...

Δεν υπάρχει λόγος να τρομάζουμε από το μέγεθος και το βάθος της ήττας. Φανταστείτε την συντριβή του Λένιν και άλλων επαναστατών όταν το 1914 έβλεπαν το λαμπρό οικοδόμημα της «ορθόδοξης», μαρξιστικής, επαναστατικής, ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας του Κάουτσκι και άλλων επιφανών συνομιλητών του Μαρξ και του Ένγκελς, να υποκλίνεται στα εθνικά καλέσματα υπέρ του μακελειού του πρώτου παγκόσμιου πολέμου, ωθώντας τις μάζες με ενθουσιασμό όχι προς την επανάσταση αλλά προς το θάνατο. Τότε ήταν που η κόκκινη Ρόζα έκανε λόγο για την ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία, δηλαδή την τότε έκφραση του μαρξισμού και του εργατικού κινήματος, ως **«ένα πτώμα που βρωμάει»**.

Παρόλα αυτά, τρία χρόνια μετά, η πρώτη νικηφόρα εργατική επανάσταση στη Ρωσία, συνιστούσε την πιο μεγαλειώδη έφοδο στον ουρανό ο Οκτώβρης.

Ιδού η Ρόδος ιδού και το πήδημα